

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

<p>Институция: Министерство на правосъдието Агенция по вписванията</p>	<p>Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифа за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, приета с Постановление на МС № 243 от 2005 г.</p>
<p>За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2017 г. – 31.12.2017 г.</p>	<p>Дата: 16.10.2017 г.</p>
<p>Контакт за въпроси: Златозар Златев Татяна Райчева</p>	<p>Телефон: 02/9486133 02/9486280</p>

1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Регистърната реформа, стартирала с приемането на Закона за изменение и допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗИД на ЗЮЛНЦ) (обн. ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.), предвижда регистрацията на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) да се изведе като охранително производство от съдилищата. Предвижда се регистърното производство да се включи в Единния регистрационен център на юридическите лица, изграждан като основна част от стратегията за развитие, изпълнявана от Агенцията по вписванията.

Предвидените услуги в тази връзка, които ще се предоставят от Агенцията по вписванията на ЮЛНЦ, са обвързани със заплащане на такси от страна на ползващите ги лица. Тези услуги са уредени с промените в Наредба № 1 от 14 февруари 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър (обн., ДВ, бр. 77 от 26.09.2017 г. и бр. 78 от 29.09.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) и включват няколко групи:

1. Вписване на нови обстоятелства по регистрацията на ЮЛНЦ (сдружения и фондации), свързани с регистрацията на клонове на територията на страната, ликвидацията и вписване на промени по откритите в регистъра партии на ЮЛНЦ, регистрацията на клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел, респективно – за вписване на промени по партидата му, преобразуване на юридическите лица с нестопанска цел;

2. Услуги по обявяване на актове на ЮЛНЦ, свързани с обявяване на годишни

финансови отчети и доклади за дейността;

3. Услуги за запазване на наименования на ЮЛНЦ.

Регистърната реформа за ЮЛНЦ е предприета в изпълнение на приоритетите, заложи в Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България за периода 2012 – 2015 г. и във Визията за създаване на механизъм за финансиране на гражданския сектор, одобрени с Решение на Министерския съвет от 05 септември 2012 г. Проектът на Постановление е разработен и в изпълнение на заложените в Стратегията за развитие, изпълнявана от Агенцията по вписванията, приоритети. Основно място сред тях заема изграждането на Единния регистрационен център на юридическите лица. Реформата има за цел да намали административната тежест върху ЮЛНЦ.

Предвижда се обединяване на две основни регистрационни процедури (съдебните процедури по регистрация на ЮЛНЦ и вписване на обстоятелства от окръжните съдилища по седалище на ЮЛНЦ, от една страна, и административните процедури по регистрация в регистър БУЛСТАТ за получаване на Единен идентификационен код и обявяване на промени в него)- от друга, в една процедура. По отношение на ЮЛНЦ в обществена полза регистърната реформа предвижда обединяване на три процедури в една - към горепосочените се добавя и един допълнителен административен режим – този в Централния регистър на ЮЛНЦ в обществена полза към Министерството на правосъдието. На следващо място измененията в ЗИД на ЗЮЛНЦ предвижда ново задължение за обявяване на годишни отчети от ЮЛНЦ в частна полза чрез обявяване в Агенцията по вписванията. Чрез реформата ще се осигури и възможност за електронно подаване на документи и ползване на услуги, свързани с регистрация и вписване на промени по статута на ЮЛНЦ, което е свързано с намаляване на административните разходи и времето, необходими за обработка на подадени документи. Регистърната реформа предвижда ясни срокове за действие от страна на длъжностните лица по регистрацията и предвид характера на производството – предвидимост и последователност на практиката по регистрация и вписване на промени за ЮЛНЦ. Не на последно място промените предвиждат намаляване на свързаните разходи по регистрация и вписване на промени по статута на ЮЛНЦ.

Това налага приемане на допълнения в Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, приета с Постановление на МС № 243 от 2005 г., наричана по – нататък за краткост „Тарифата“, с които да се уредят размерите на таксите за услугите, които ще се предоставят на ЮЛНЦ от страна на Агенцията по вписванията. Понастоящем Тарифата не предвижда такси за посочените услуги, което ще възпрепятства предоставянето от страна на Агенцията по вписванията от датата на влизане в сила на ЗИД на ЗЮЛНЦ /01.01.2018 г./ на предвидените нови услуги.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Към момента регистърната реформа е стартирала на законово ниво с приемането на ЗИД на ЗЮЛНЦ (обн., ДВ, бр. 74 от 2016 г.), предвиждащ изменения и в ЗТРЮЛНЦ (обн., ДВ, бр. 74 от 20 септември 2016 г.), в сила от 01.01.2018 г., както и на подзаконово ниво с приемане на промените в Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (обн., ДВ, бр. 77 и 78 от 2017 г.), които промени също е предвидено да влязат в сила от 01.01.2018 г. За да завърши процесът по уреждане на всички аспекти на регистърната реформа за ЮЛНЦ е необходимо подзаконовата рамка да бъде допълнена със съответни допълнения в Тарифата за таксите, събрани от Агенцията по вписванията.

В действащото към момента законодателство не са регламентирани такси за новата категория правни субекти, които ще ползват услугите на Регистъра на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията съгласно посочените по-горе нормативни актове. Тази непълнота не би могла да бъде преодоляна в рамките на действащото законодателство, тъй като реформата предвижда воденето на регистъра на ЮЛНЦ от Агенцията, чиито услуги да се ползват от нова група юридически лица.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Предвид факта, че промените в ЗЮЛНЦ, които налагат допълненията в Тарифата, ще влязат в сила от 01.01.2018 г., към момента не са правени последващи оценки.

2. Цели: *Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?*

Проектът на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събрани от Агенцията по вписванията има за цел да уреди размера на таксите за услугите, предоставяни от Агенцията на ЮЛНЦ, свързани с вписване на нови обстоятелства, обявяване на актове и запазване на наименования, с оглед завършване на процеса по приемане на нормативната база на регистърната реформа за ЮЛНЦ.

Въз основа на данни от регистър БУЛСТАТ, в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел през първата година се очаква постъпването на 1800 заявления за първоначална регистрация на ЮЛНЦ, 3000 заявления за вписване на промени по партидите им и 10000 заявления за обявяване на годишни финансови отчети на ЮЛНЦ. Очаква се през следващите години с напредване на предоставения от Закона срок за пререгистрация заявленията за обявяване на финансови отчети да се увеличават.

На следващо място целта на предлаганите нормативни промени е таксите да бъдат уредени по ясен и категоричен начин, съобразявайки се с правните особености на статута на ЮЛНЦ, тяхната дейност и финансови специфики. На следващо място целта е размерите на таксите да бъдат съобразени с целите на регистърната реформа за намаляване на административната тежест върху ЮЛНЦ, както и осигуряване на прозрачност и публичност на статута на ЮЛНЦ. Постигането на тези цели изискват услугите, предоставяни от Агенцията по вписванията чрез Регистъра на ЮЛНЦ, да са

финансово достъпни за ЮЛНЦ.

3. Идентифициране на заинтересованите страни: *Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).*

1. Гражданите, които, упражнявайки правото си на сдружаване, учредяват ЮЛНЦ, тъй като те ще заплащат предвидените с проекта на Постановлението такси по Тарифата при ползване на услугите за вписване на нови обстоятелства в Регистъра на ЮЛНЦ към Агенция по вписванията. През 2016 г. новорегистрираните ЮЛНЦ са били около 1 800 броя. Няма индикации и тенденции в неправителствения сектор, които да предизвикат отклоняване от този брой услуги за вписване на ново ЮЛНЦ през 2018 г.

2. ЮЛНЦ:

- ЮЛНЦ в обществена полза;

- ЮЛНЦ в частна полза.

По данни на регистър БУЛСТАТ към момента има регистрирани 45 397 ЮЛНЦ, от които 38 128 са сдружения и 7 269 са фондации. Броят на ЮЛНЦ в обществена полза към момента по данни на Министерството на правосъдието е 15 039. Броят на ЮЛНЦ в обществена полза следва да бъде допълнен и от броя на регистрираните читалища - 4060.

3. Министерството на правосъдието и Агенцията по вписванията, за които възникват правомощия във връзка с администрирането на Регистъра на ЮЛНЦ и които приемат и управляват приходите от таксите, съобразно компетентността им.

4. 28 окръжни съдилища, тъй като те ще престанат да получават и управляват приходите от таксите, предвидените в проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията.

4. Варианти на действие: *Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие".*

Вариант за действие 1 „Без действие“:

Ако проектът на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, не бъде приет, регистърната реформа няма да бъде цялостно регламентирана във всичките си аспекти и това ще създаде пречка за нейното практическо осъществяване. На следващо място, неприемането на предложените допълнения ще създаде условия за неясно и неравно третиране на обхванатите от услугите на Агенцията по вписванията юридически лица –

търговци и ЮЛНЦ.

Вариант за действие 2 „Приемане на проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията“:

С приемане на проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, ще се завърши процесът по нормативно обезпечаване на регистърната реформа за ЮЛНЦ, което ще създаде яснота и последователност в действията на заинтересованите страни. На следващо място ще се обезпечи по ефективен и ефикасен начин финансово предоставянето на новата група услуги от Агенцията по вписванията към ЮЛНЦ, съобразени с правните особености и финансови специфики на тази група.

Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени:

Не е възможно предприемането само на организационни и други мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт. В резултат на това се предвиждат негативни последици за всички заинтересувани страни, аналогични на описаните за Вариант за действие 1.

5. Негативни въздействия: *Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.*

Вариант за действие 1 „Без действие“

Идентифицираните негативно въздействие спрямо заинтересованите страни включват следните рискове:

- Невъзможност за ползване на услугите на Регистъра на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията от граждани, които учредяват ЮЛНЦ;
- Невъзможност за ползване на услугите на Регистъра на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията от ЮЛНЦ при вписване на нови обстоятелства и обявяване на актове. Това ще попречи на постигането на една от основните цели на регистърната реформа, а именно – осигуряване на публичност и прозрачност в статута на ЮЛНЦ;
- Незавършеност на изпълнението на приоритетите, заложи в стратегическите документи, уреждащи регистърната реформа за ЮЛНЦ. Няма да бъдат постигнати целите за административна икономия, намаляване на административната тежест за граждани и ЮЛНЦ чрез обединяване на регистрационните режими и въвеждане на възможността за ползване на електронни услуги;

- Поради риска от незавършване на регистърната реформа за ЮЛНЦ няма да бъде постигнато разтоварване на съдилищата от най-големия брой регистърни производства.

Вариант 2 „Приемане на проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията“:

Приемането на предложените промени е свързано с негативно въздействие спрямо две от групите заинтересовани страни - ЮЛНЦ в частна полза и ЮЛНЦ в обществена полза. За тях се предвижда въвеждане на нова такса, свързана със задълженията за обявяване на годишни финансови отчети (за ЮЛНЦ в частна полза) и за обявяване на годишни доклади и годишни финансови отчети (за ЮЛНЦ в обществена полза) в Агенцията по вписванията, съгласно ЗИД на ЗЮЛНЦ, в сила от 01.01.2018 г. За тези категории ЮЛНЦ ще възникне нов тип разход, който към момента не съществува.

Независимо от въвеждането на новата такса, при съпоставка на събираните такси, заплащани към настоящия момент (в съдилищата и в регистър БУЛСТАТ) и предвидените в проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, се установява, че общо задълженията на ЮЛНЦ за заплащане на такси за регистрация, вписване на промени и обявяване на актове (в зависимост от вида заявления и начина на подаване) ще намалее от 2 до 4 пъти.

Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени:

Не е възможно предприемането само на организационни и други мерки. Необходимо е уреждането на проблема с нормативен акт. В резултат на това се предвиждат негативни последици за всички заинтересовани страни, аналогични на описаните за Вариант за действие 1.

6. Положителни въздействия: *Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.*

Вариант 1 „Без действие“: При този вариант не биха могли да бъдат посочени положителни въздействия, тъй като той ще доведе до празнота и неяснота по протичане на регистърната реформа и ще създаде риск от нейното отлагане.

Вариант 2 „Приемане на проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията“:

Спрямо различните заинтересовани страни идентифицираните положителни въздействия се изразяват във:

- Финансово облекчаване на гражданите при упражняване на основно конституционно право – право на сдружаване чрез създаване на ЮЛНЦ. Поради обединяването на няколко процедури в една (по регистрация на ЮЛНЦ в компетентните окръжни съдилища и по регистрация на ЮЛНЦ в регистър БУЛСТАТ) гражданите ще понесат общо по-малко разходи, за да ползват услугите на Агенцията по вписванията, свързани с учредявани от тях ЮЛНЦ;
- Финансово облекчаване на ЮЛНЦ при ползване на услуги по вписване на нови обстоятелства – поради обединяването на няколко процедури в една (по вписване на промени на ЮЛНЦ в компетентните окръжни съдилища, по регистрация и вписване на промени на ЮЛНЦ в регистър БУЛСТАТ и по вписване на ЮЛНЦ в обществена полза в Централния регистър на ЮЛНЦ за обществено полезна дейност при Министерството на правосъдието). ЮЛНЦ ще заплащат общо по-малко такси за постигането на аналогичен резултат и ще има спестяване от свързани с тези процедури такси;
- Спестяване на време и финансови средства на заявителите чрез използване на електронните услуги, предлагани от Агенцията по вписванията, осигурени чрез Информационната система на Регистъра. Съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ за подадени по електронен път заявления размерът на таксите не може да надвишава 50 на сто от съответната такса по Тарифата, което ще доведе до реално намаляване на таксите и спестяване на финансови средства;
- Намаляване на товареността на съдилищата посредством освобождаването им от охранителните производства по ЗЮЛНЦ.

Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени:

При непредприемане на нормативни промени положителни въздействия върху пряко и косвено заинтересованите страни не се очакват.

7. Потенциални рискове: *Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.*

Не са идентифицирани потенциални рискове от приемането на предложените промени.

Размерите на таксите за регистрация и вписване на промени на ЮЛНЦ са съобразени с дължимите към момента такси за аналогична процедура, която се извършва от окръжните съдилища и води до спестяване на свързани разходи по повод процедурите, които отпадат при осъществяване на регистърната реформа. Размерът на таксите прави процедурата финансово достъпна за граждани и ЮЛНЦ и няма да представлява ограничаване на правото на сдружаване.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали**
- Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Проектът на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, предвижда допълнения към регистърната реформа (като съвкупност от нови услуги, предоставяни от Агенцията по вписванията), която ще влезе в сила от 01.01.2018 г. Тази реформа предвижда създаването на нови групи услуги за Агенцията по вписванията, които ще заменят три групи услуги, предоставяни от 3 различни институции (окръжни съдилища, регистър БУЛСТАТ и Централен регистър на ЮЛНЦ за обществено полезна дейност при Министерството на правосъдието). Аналогично това се отнася и за таксите – предвидените такси са нови, но те ще заменят други групи такси, които съществуват към момента. Чрез обединяването на трите процедури в една общата натовареност (човешки ресурс и административен капацитет) и финансовата тежест върху засегнатите страни ще бъде намалена.

Предвидено е ново задължение за обявяване на годишните финансови отчети и доклади от ЮЛНЦ, за което се дължи нова такса в размер на 40 лв. за подаване на заявление за обявяване на акт на хартиен носител и 20 лв. за подаване на заявление за обявяване на акт по електронен път.

С оглед на описаните по – горе ползи сумарният ефект ще бъде намаляване на административната тежест.

9. Създават ли се нови регистри?

Не.

Когато отговорът е "да", посочете колко и кои са те
 .....

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП - Проектът на Постановление регламентира държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията за извършване на услугите по приемане и разглеждане на заявления за вписване на обстоятелства и обявяване на актове относно ЮЛНЦ. Общо задълженията на ЮЛНЦ за заплащане на такси за регистрация, вписване на промени и обявяване на актове (в зависимост от вида заявления и начина на подаване) ще намалят от 2 до 4 пъти.

- Актът не засяга МСП
- Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени консултации: *Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.*

Провеждането на обществени консултации на проекта на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове ще има за цел да събере предложения от засегнатите страни, свързани с вида и размера на предвидените такси за ползване на услуги от ЮЛНЦ. Индикативният график за обществените консултации е в рамките на 30 дни от публикуване то на проекта на постановление на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

.....

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Гургана Пейчевска – директор на дирекция „Длъжностни лица по регистрация“, Агенция по вписванията

Дата: 16.10.2017г.

Подпис: